

Äänitteen nimi: Helminauha-PODCAST, 6. Jakso

Teemana lahjasoluilla alkunsa saaneiden vertaistuki

Äänitteen kesto: 00:45:03

Merkkien selitykset:

Jenni Huhtala, Helminauha-hankkeen hankevastaava

Emma, lahjasoluilla alkunsa saanut aikuinen

Iida, lahjasoluilla alkunsa saanut aikuinen

[äänite alkaa]

Jenni Huhtala [00:00:02]: Lämpimästi tervetuloa kuuntelemaan Helminauha-podcastia. Tässä Helminauha-hankkeen toteuttamassa podcastissa tarjoamme monipuolisesti tietoa lahjasoluteemoista. Helminauhan tehtävänä on tuottaa tietoa ja tukea lahjasoluteemoista kaikille lahjasoluhoidoilla lasta toivoville ja lapsiperheellistyneille sekä lahjasokusoluilla alkuunsa saaneille. Helminauhan tuottamasta tiedosta ja toiminnasta löydät lisätietoa verkkosivuiltamme osoitteesta www.helminauha.info. Voit myös seurata meitä Instagramissa tunnisteella @helminauhaperheet. Minä olen Helminauha-hankkeen hankevastaava Jenni Huhtala ja haastattelen tässä podcastissa lahjasoluhoidojen parissa työskenteleviä ammattilaisia sekä henkilöitä, joita lahjasoluhoidot koskettavat henkilökohtaisesti, kuten lahjasoluhoidojen avulla alkunsa saaneita henkilöitä. Tässä Helminauha-podcastin viimeisessä eli kuudennessa jaksossa minulla on vieraana lahjasoluhoidoilla alkuunsa saaneet Emma ja Iida. Heidän kanssaan keskustelemme siitä, miltä tuntuu saada aikuisena tietää, että on saanut alkunsa lahjasoluhoidoilla. Miten tieto on vaikuttanut omaan identiteettiin ja miksi on ollut tärkeää saada keskustella aiheesta muiden lahjasoluilla alkunsa saaneiden eli vertaisten kanssa. Emma ja Iida, lämpimästi tervetuloa Helminauha-podcastin vieraaksi. Tosi mukavaa saada teidät tänne. Ja kuulijoille tiedoksi, että Emmen kanssa me olemme täällä kasvotusten ja Iida on tässä mukana etäyhteydellä. Te olette tosiaan molemmat olleet mukana Helminauhan toiminnassa ja olette sitä kautta tavanneet vertaisianne eli muita lahjasoluhoidojen avulla alkunsa saaneita aikuisia. Mutta mitäs muuta haluatte kertoa itsestänne? Emma voi vaikka aloittaa.

Emma [00:02:06]: Minä olen Emma, olen 29-vuotias. Työskentelen pääkaupunkiseudulla opettajana. Olen saanut alkuni vuonna 1994 lahjasolusiittiöillä.

Jenni Huhtala 1 [00:02:21]: Aivan. Mitä Iida haluat kertoa itsestäsi?

Iida [00:02:26]: Minun nimeni on Iida, olen 24-vuotias. Olen myös opettaja. Keski-Suomen alueella asustelen ja sain aikuisena kuulla, että olen lahjasolustaustainen. Minut on saatu alulle lahjoitetulla munasolulla.

Jenni Huhtala [00:02:50]: Aivan. Hyvä. Teitä yhdistää se, että molemmat olette aikuisena saaneet tämän tiedon ja että olette saaneet alkunne lahjasoluhoidojen avulla, mutta teillä on sitten se lahjoitettu sukusolu eri. Tämä on hienoa, että on tällaista yhdistävää ja sitten myös oma erityispiirre. Lähdetään ihan alkuun siitä liikkeelle, että miten te olette saaneet tiedon siitä, että olette lahjasoluilla alkunne saaneet. Haluatko Emma, vaikka aloittaa?

Emma [00:03:26]: Minä sain tietää noin puolitoista vuotta sitten, vähän alle. Vanhemmat tulivat käymään opiskelupaikkakunnallani. He asuvat eri paikkakunnalla. Ihmettelinkin silloin, miten niin kovasti halusivat tulla käymään kylässä, mutta tulivat siinä sitten iltapiirakalle. Oltiin leivottu puolison kanssa. Sitten he yhdessä kertoivat tämän asian, mikä oli kiva, että he tulivat paikan päälle kertomaan minulle kasvotusten, mutta kertoivat sen ja olivat siellä minun silloisella asuinpaikkakunnallani vielä seuraavankin päivän, jolloin me näimme ja saimme juteltua asiasta. Olin silloin siis täyttämässä 28, eli jo lähempänä 30, kun tämän tiedon sain itselleni vasta.

Jenni Huhtala [00:04:12]: Kyllä, että siinä mielessä hyvin myöhäisessä vaiheessa, jos tänä päivänä ajatellaan, että olisi tärkeää, että sen tietäisi aivan lapsesta saakka. Entä lida, mitä sinä haluat kertoa siitä tilanteesta, kun sinä olet saanut tietää?

lida [00:04:31]: Joo, olin käymässä kotikotona ja äidin kanssa tuli puhetta hänen nuoruudestaan. Hänellä on ollut sairauksia, jotka ovat vaikuttaneet hedelmällisyyteen. Aloin pohtia mitähän tämän tarkoittaa. Äiti päätti sinä iltana kertoa tästä lahjasolutaustasta. Totta kai se tuli aluksi yllätyksenä, että en ollut yhtään osannut arvata, mutta olin tosi iloinen, että hän kertoi. Se on tiivistänyt meidän perhesuhteitamme siinä mielessä, että olemme nyt läheisempiä kuin silloin. On ollut kyllä tosi tärkeää, että hän kertoi sen. Siitä on tosiaan noin puolitoista vuotta myös. Samoihin aikoihin suurin piirtein Emmen kanssa saatiin tietää.

Jenni Huhtala [00:05:36]: Aika jännä sekin kyllä, yhteensattuma. Tiedättekö te siitä jotain, että onko teidän vanhemmillenne ohjeistettu silloin aikanaan, kun he ovat olleet hoidoissa, että ei tästä välttämättä tarvitse kertoa lapselle ja siitä voi olla jopa haittaa? Mitäs Emma, muistatko tai tiedätkö?

Emma [00:06:00]: Minun äitini kyllä kertoi, että heille oli ohjeistettu, että ei saa ikinä kertoa lapselle ja että siitä olisi nimenomaan haittaa. Heille oli neuvottu, että tämä on sellainen salaisuus, jota ei ikinä kerrota. Ja he olivat ajatelleet, että he kertovat minulle jo nuorempana, mutta eivät sitten päätyneet kertomaan kuin vasta tosiaan 28 vuotta myöhemmin. Me myös muutimme sellaiselle paikkakunnalle, jossa jos se tieto olisi levinnyt, niin minua olisi kohdeltu tosi eri tavalla. Ymmärrän, että he ovat varmaan silloin halunneet suojella. Ja minä olin myös lapsena tosi semmoinen, että minä kyllä kerroin joka vastaan tulevalle kaiken itsestäni, niin olisin varmasti kertonut koko kylälle taustani. Ja sitä ei olisi ehkä hyväksytty siellä.

Jenni Huhtala [00:06:49]: Että oli semmoinen huoli heillä, että mitä tästä tiedosta voisi vaikka seurata. Ja sitten sen lisäksi se lääkäriltä tullut ohje, että ei saa kertoa. Ja toki siihen lisäksi vielä sitten se, että ei varmaan oikein tiennytkään, että miten sitten kertoisi ja millä sanoilla ja millä tavalla. Vaikka sitten kuitenkin heilläkin on ollut se ajatus ja ymmärrys, että kyllä tämä tieto kuuluisi sinulle ja selkeästi jonkinlaista kamppailua ovat siitä käyneet, että

pitävät tällaista salaisuutta yllä. Entä lida, tiedätkö sinä siitä, että oliko sinun vanhemillesi ohjeistettu näin, että ei tätä tarvitsisi kertoa?

lida [00:07:38]: Joo, kysyin äidiltä tätä, niin heille oli sanottu, että voi sitten myöhemmin kertoa, mutta ei ole välttämätöntä. Se saa pysyä myös salaisuutena, että ihan miten vanhemmat haluavat, mutta voi kertoa myöhemmin. Vanhemmat olivat kyllä miettineet, että voisi kertoa myöhemmin, mutta isäni oli sitä mieltä, että ei kerrota. Sitten se asia unohtui. Ei tullut mieleen vasta kun aikuisena, että olisikohan tästä syytä kertoa sitten lapsille.

Jenni Huhtala [00:08:22]: Aivan. Siinä on ollut vanhempien välillä vähän eriäviä näkemyksiä ja sitten päädytty siihen, että kun lääkäriltäkään ei ole tullut selkeää ohjeistusta, että tulisi kertoa tai että millä tavalla.

lida [00:08:40]: Mutta muistan kyllä lapsuudesta, että joskus äiti sanoi, että onneksi sain sinut. Se on jäänyt mieleen. Kyllä pieni lapsi huomaa, mitä vanhemmat sanovat. Minullakin on jäänyt pitkäksi aikaa mieleen, että mitä se tarkoittaa. Muistan, että kysyin lapsena äidiltä, onko minut adoptoitu. Oli joku aavistus siitä, että jotain on meneillään, mutta en tiennyt mitä. Mutta tässä on kyllä jännää, että kun sai kuulla tästä lahjasolutaustasta, niin osasi yhdistää nuo, että aivan, että nehan liittyivät tähän asiaan.

Emma [00:09:28]: Minulla on samantyylinen tilanne, jonka muistan lapsuudesta tai ehkä siinä teini-iässä, kun tuli jotain riitaa äidin kanssa. Huusin äidille, että olin varmaan vahinko ja ette edes halunneet minua. Silloin äiti sanoi, että kuule, sinua on haluttu enemmän kuin monta muuta lasta tässä maailmassa. Tai tämän tyylisesti. Minulle on kerrottu aiemmin, että olen koeputkilapsi. Varmaan niihin aikoihin, kun olin teini-ikäinen. Mutta nyt tuli vasta tämä, että siinä oli myös lahjasolu. Mutta minulla on myös se muistissa. Ymmärrän, että se on varmaan kamalaa, kun on hirveät lapsettomuushoidot käyty läpi ja on vaikea ollut saada lapsia. Sitten se kasvaa se lapsi ja huutaa, että ette edes halunneet minua. Mutta eihän sitä voinut tietää.

Jenni Huhtala [00:10:16]: Niin, ja tietysti ymmärrettävästikin sitten tämä äidin reaktio vielä siitä, että hän on halunnut korostaa sinullekin sitä, että sinua on kyllä toivottu kovasti ja, niin kuin osa sanoo, että tekemällä tehty.

Emma [00:10:31]: Joo, muistan, että olin teininä silleen hups, että se ehkä oli vähän ilkeä heitto.

Jenni Huhtala [00:10:37]: Niin, ja just sitten lidallakin tämä on jäänyt sulla mieleen, se äidin kommentti, että onneksi sain sinut ja ilmeisesti kokemus siitä, että olen ollut toivottu lapsi.

lida [00:10:49]: Se jäi kyllä mieleen.

Jenni Huhtala [00:10:52]: Tämäkin kuulosti, lida, hyvin tutulta, mitä sanoit, että on käynyt sellainen ajatus mielessä, että onkohan minut adoptoitu. Se toistuu hyvin monissa kansainvälisissä tutkimuksissa tai erilaisissa lahjasoluilla alkunsa saaneiden tarinoissa, että joku pieni semmoinen tunne on ollut, että jotain erityistä tässä meidän perheessä on, mutta ei ihan saa kiinni mitä. Ja ehkä voi olla niinkin, että se adoptio on semmoinen, minkä tietää,

ettei edes tietäisi, että tämmöinen mahdollisuus on olemassa, että voisi olla käytetty lahjoitettuja sukusoluja. Niistä ei pahemmin koulussa esimerkiksi kerrota.

lida [00:11:31]: Joo, ei ollut mitään käryä aiheesta ennen kuin itse sai vain kuulla tästä, että tämä koskettaa itseä.

Jenni Huhtala [00:11:36]: Aivan. No mutta siitä on nyt tosiaan jonkin verran aikaa, kun te molemmat olette saaneet tämän tiedon, että se ei ole aivan tuore. Millä mietteillä tällä hetkellä olette sen asian kanssa? Mitäs lida, haluatko aloittaa?

lida [00:12:00]: Tuossa taisin mainitakin, että aluksi kun sen sai tietää, oli totta kai vähän semmoinen shokki. Että oho, että tämmöinenkö. Mutta toki heti siinä äidillekin sanoin ääneen sen, että eihän tämä muuta mitään. Sinä olet minun äitini. Tämä ei muuta yhtään mitään. Mutta toki se piti itsensä kanssa käsitellä se asia. Nyt tässä on mennyt noin puolitoista vuotta ja nyt olen aika sinut itseni kanssa tämän asian suhteen. Kun tätä on käsitelty niin paljon, niin on päässyt suht rauhaan tämän kanssa. Ei ole samanlainen kriisi kuin silloin. Se tuntui oikein tosi isolta asialta ja nyt se on aika semmoinen, että no, tämä on tämä osa minua. Niin, semmoinen fiilis nyt tällä hetkellä.

Jenni Huhtala [00:12:58]: Sanoit, että silloin tiedon saaminen oli sinulle jonkinlainen kriisi, niin oliko siinä se kriisiä aiheuttava, että oli salattu tämä tieto ja sitten se, että on vielä tämä geneettinen tausta ja muu, että siitä on se tietty epä tietoisuus. Oliko ne nämä molemmat asiat?

lida [00:13:18]: Ehkä vähän molemmat joo, koska toinen vanhempani kuoli muutama vuosi sitten ja minulle paljastui vasta hänen kuolemansa jälkeen tämä tausta. Jotenkin se vaikutti siihen, että on salattu ja sen toisen vanhemman kanssa ei voi keskustella asiasta. Pelkästään äidin kanssa keskusteltiin. Ehkä ne molemmat, kun äiti ja äiti on nimenomaan se, keneen ei ole geneettistä yhteyttä, niin se tuntui jotenkin tosi hassulta. Miten tämä on mahdollista? Mutta kuten sanoinkin, totuus on tuonut meitä lähemmäs toisiamme. Aluksi se satutti, että ei olla kerrottu, mutta tarkoitus oli hyvä. Niin sen on ymmärtänyt jälkeinpäin, mutta tuntuu se siltikin välillä epäreilulta. Mitä jos tämän olisikin saanut tietää jo ihan lapsena? Olisi kasvanut jo siihen identiteettiin. Koska kun sen saa aikuisena tietää, niin tuntuu vähän semmoiselta, että minua on huijattu ja nyt on se kriisi. Jotenkin silleen, että kun lapsesta asti saisi tietää, niin olisi helpompaa ehkä.

Jenni Huhtala [00:14:40]: Tosiaan, lida, sinä olet nyt sitten kokenut niin, että se on lähentänyt teidän välejänne, että tämä tieto on sinun käytettävissäsi, se, että olet lahjasoluilla alkusi saanut, mutta että ikään kuin olet joutunut puolessatoista vuodessa nyt sitten omaksuma sen tiedon ja vähän ehkä kirimään siinä mielessä sen tiedon prosessointia kuin että jos olisit tiennyt siitä lapsesta saakka. Mites Emma, millä mietteillä sinä olet nyt tänään ja tällä hetkellä tämän asian kanssa?

Emma [00:15:17]: Aika samalla fiiliksellä kuin lida. Kuulosti hyvin tutulta. Samoja fiiliksiä itse käynyt läpi. Kun sain tietää puolitoista vuotta sitten, se oli tosi iso shokki. Ei ollut tullut mieleenkään. En ollut epäillyt edes sitä adoptiota tai mitään. Olin tosi järkyttynyt siitä kyllä. Oli se alkuun semmoinen seikkailunsa, kun joutui vähän selvittelemään itseään ja omia

geenejänsä ja miettimään jotenkin vähän sitä, että kuka minä oikein olen ja mitä minussa on. Mutta nyt olen tosi rauhallisin mielin. Ei siinä sinänsä mikään muuttunut. Minäkin sanoin silloin isälle, että kyllähän sinä olet edelleen minun isäni. Että ei se sitä muuta mitenkään. Kyllä se salailu on ollut se asia, mitä olen ehkä eniten kriiseillyt. Olen ajatellut aina, että meillä on tosi läheinen perhe ja olemme voineet puhua kaikesta, niin siksi satutti tosi paljon, että tällaista salaisuutta on pidetty minulta piilossa. Sitten tuli mieleen tosi paljon tilanteita, jotka on sitten tajunnut, että aivan, siksi äiti käyttää tätä tosi oudosti silloin tai vastaavaa. Sitten alkoi myös harmittaa, että miksi näissä tilanteissa ei kerrottu. Olen esimerkiksi selittänyt itse äidilleni mitä tarkoittaa munasolujen lahjoitus ja lahjasoluhoidot, kun olin nähnyt bussissa sellaisen mainoksen. Selitin siitä, että olin silloin miettinyt, jos kävisi joskus lahjoittamassa. Äiti vaan vastasi, että joo, onpas jännittävän kuuloista ja jaa, no niinpä. Aloin silloin miettiä, että sen olisi voinut kertoa siinä tilanteessa. Olin aika vihainen silloin. Sitä vihaa minulla nousi paljon siitä, koska minua niin ärsytti, että miten sitä on voitu salata. Mutta sitten ne tunteet laantuivat. Nyt tosiaan on vanhempieni kanssa ihan hyvät välit. Ja asia on osa minua. En edes muista aina, että olen lahjasolualkuinen. Ai niin joo, minulla on tämmöinen juttu. Mutta se on osa elämää niin kuin kaikki muukin.

Jenni Huhtala [00:17:26]: Se juuri ja ymmärrettävästi se aiheuttaa myös hankalia tunteita se tieto siinä alussa. Siihen liittyy toki epätietoisuutta sen takia, ettei tiedä ihan täysin mistä on kyse, vaikka sinullakin oli jonkinlainen käsitys. Ja sitten vielä se, että se tieto on salattu. Se voi olla jopa tosiaan eniten niitä hankalia tunteita aiheuttava asia, että on salattu näin merkittävällä tavalla omaan identiteettiin ja geeniperimäänkin liittyvää tietoa, mutta erityisesti se, että se olisi teidän tietoaanne ehdottomasti ja teillä olisi ollut oikeus kasvaa siihen tietoon koko elämäne ajan. No joo, meillä nyt jo tässä keskustelussa huomataan se, että näiden kokemusten jakaminen on merkityksellistä, koska tekin huomaatte, että on jotain samankaltaisuutta ja te olette aiemminkin päässeet vertaisten kanssa, eli muiden lahjasoliilla alkunsa saaneiden kanssa jakamaan niitä omia kokemuksia ja tuntemuksia, niin mitä se vertaistuki on teille antanut? Mitä Emma sanoo?

Emma [00:18:40]: Minulla oli silloin alkuun, kun sain tietää, niin semmoinen olo, että minä olen maailman ainoa ihminen, joka on saanut lahjasoluilla alkunsa. Googlailin hirveänä, englanniksi löysin jotain tietoa, mutta suomeksi en hirveästi löytänyt tietoa. Tiedän, että nykyään tehdään lahjasoluhoidoja, mutten tiennyt, että niitä on tehty silloin minun syntymäni aikaan. Joten luulin, että olen nyt ainoa. Sitten löysin Helminauhan sivut ja soitin Jennille, että osaatko auttaa, mitä tämä tarkoittaa, kun olen lahjasolualkuinen, ja onko meitä muita. Sain Jennin kautta yhteistiedot erääseen toiseen lahjasoluilla alkunsa saaneeseen henkilöön, ja hänen kanssaan pääsin alkushokkia purkamaan. Se oli ihan hirveän hyvä minulle. Ylipäätään se vertaistuki nyt, että on ympärillä ihmisiä, jotka ymmärtävät sitä, koska minäkin olen paljon jutellut läheisten kanssa, mutta ei kukaan ymmärrä kokemustani täysin, koska kukaan läheisistäni ei ole lahjasolualkuinen. On ihanaa, kun meillä on näitä tapaamisia, niin siinä on pystynyt jakamaan sitä, että minusta tuntui silloin samalta ja minä kävin samoja asioita läpi. Se jaettu kokemus on ihan hirveän tärkeä, että on ympärillä ihmisiä, jotka ymmärtävät. Sinun ei tarvitse alkaa selittää, mitä tämä tarkoittaa, vaan me myös tiedämme heti, että mikä homma on nämä lahjasoluhoidot ja mitä tarkoittaa, jos on saanut alkunsa lahjasoluhoidoilla.

Jenni Huhtala [00:20:07]: Ja että mitä kaikkia tasoja siihen liittyy. Siihen liittyy se, että onko saanut muita alkunsa näillä saman lahjoittajan sukusoluilla tai minkälainen se lahjoittaja on ja mitä tämä minulle tarkoittaa. Ja sitten ne omat pohdinnat siitä, että kuka minä olen, mitkä asiat minuun ovat vaikuttaneet, mitä sen lahjoittajan geenit ovat vaikuttaneet, niin varmaan saa myös semmoista ymmärrystä, että kaikki muut pohtivat juuri näitä samoja kysymyksiä.

Emma [00:20:40]: Kyllä.

Jenni Huhtala [00:20:42]: Mitäs lida, mitä vertaistuki on antanut?

lida [00:20:44]: Nyökyttelen täällä tosi paljon, että on kyllä tosi samoja fiiliksiä kuin Emmalla. Tuli jotenkin semmoinen lisäys ehkä tähän vielä mieleen, että semmoinen tunteiden näkeminen ja hyväksyminen tai tietynlainen validointi. Onko se nyt oikea sana tähän? Mutta että nämä muutkin tuntevat tästä asiasta joko samalla tavalla, tai sitten on ollut ihan eri fiiliksiä ihmisillä jostain asioista, että eihän kaikki ole vaikka halunneet selvittää luovuttajan henkilöllisyyttä. Jotenkin olen oppinut ymmärtämään myös niitä erilaisia reaktioita. Se on ollut kauhean hyödyllistä, koska oma sisarukseni ei halua tietää mitään tästä lahjasoluasiasta. Se on näin ja ei halua tietää mitään lisää, mutta itselle tuli sellainen tiedonjano ja pakko saada tietää lisää ja just onko muita, jotka ovat tässä tilanteessa. Löysin myös sitten Helminauha-hankkeen pariin ja Face-ryhmään ja vertaistukiryhmään. Siitä oli iso apu, että oppi uutta ja näki ja kuuli muita ihmisiä, jotka ovat samassa tilanteessa. Tuli semmoinen olo, että nämä minun tunteeni ovat oikein. Nämä eivät ole vääriä, että minä en ole hullu. Tai että nämä tunteet ovat ihan oikeita ja saavat olla. Ehkä semmoinen oli itselleni tärkeintä.

Jenni Huhtala [00:22:21]: Se jollain lailla normalisoi niitä tuntemuksia.

lida [00:22:26]: Kyllä, ja että saa olla just niitä hankaliakin tunteita. Niistähän paljon puhuttiin, että kun on epäreilua. Tämä on niin epäreilua, kun ei ole saanut tietää aikaisemmin. Pystyi yhdessä oikein sitten vellomaan siellä tunteessa. Se on ollut kanssa tosi tärkeätä.

Emma [00:22:45]: Tuo on ollut aivan ihanaa, kun on saanut silloin ihmisiä ympärille, kun meillä on niitä tapaamisia. Kun ollaan löydetty joku aihe, joka oikein kaikkia ärsyttää ja turhauttaa, niin ollaan voitu olla porukalla oikein sitä, että vitsi, miten ärsyttävää. Mutta hei, te ymmärrätte, kuinka minua ärsyttää tämä juttu. En voi puolisolle sanoa, tai voin sanoa, että vitsi kun ärsyttää, mutta hän on ehkä silleen, että niin varmaan ärsyttää. Eihän hän sitä tiedä, kun hän ei tunne sitä minun tunnettani. Just se vellominen oli tosi hyvä sana. Olemme saaneet velloa myös niissä kaikissa tunteissa, mitä siinä tulee, niin se on ollut jotenkin todella vapauttavaa ja puhdistavaa.

lida [00:23:23]: Kyllä.

Jenni Huhtala [00:23:24]: Ja sitten siinä vertaisten kanssa tulee sekin, että siinä ei tarvitse suojella muita niiltä omilta tunteilta vaan ne saa oikeasti aidosti näyttää. Kaikki hankalatkin ja ristiriitaiset tunteet. Totta kai tässä on paljon hienojakin asioita ja totta kai te olette siitä iloisia, että olette olemassa. Eihän se sitä tarkoita. Mutta saa myös sanoa sen, että on

tuntunut tosi kurjalta, että on salattu näin merkittävä tieto tai mitä kaikkea siihen liittyy. Ja niitä on voinut vertaisten kanssa purkaa. Osalle te olette voineet nauraa ja osa on voinut herättää surun ja juuri vihan ja muita hankalia, haastavia tunteita.

Emma [00:24:11]: Ja just tuossa vertaisryhmässä, niin meillä on tosi erilaisia ihmisiä, jotka suhtautuvat tosi eri tavalla myös tähän lahjasolutaustaan. Osa on vähän tiedonjanoisempia ja osa on kaivellut paljon lahjoittajaa, vaikka sisaruksia osaa ei ehkä kiinnosta se lahjoittaja. Itse en ole lahjoittajaani etsinyt, enkä varmaan ehkä ikinä etsikään. Se ei ole asia, joka minua koskettaa. Mutta meillä on paljon ihmisiä, jotka ovat etsineet lahjoittajan ja he ovat tärkeitä ihmisen elämässä. Minusta se on myös mahtavaa, että olemme oppineet näkemään niitä toistemme puolia siitä, kun on niin erilaisia taustoja kuitenkin siellä lahjasoluasian sisälläkin, eri suhtautumistapoja.

Jenni Huhtala [00:24:51]: Se on ollut kyllä selkeästi valtava rikkaus, kun minäkin olen päässyt teidän kanssanne näitä asioita yhdessä keskustelemaan, että te olette nähneet sen semmoisena voimavarana, että miten erilaisia näkökulmia tähän on ja miten eri tavoin ihmiset tätä käsittelee, mutta silti ne kaikki tavat ovat ihan yhtä hyviä ja hyväksyttäviä ja se, että jokainen käy omaa prosessiansa läpi tämän asian suhteen ja mitä sitten haluaakin selvittää. Ja juuri niin kuin, vaikka lida toit hyvin sen esiin, että teillä on sitten siellä perheessä sinun sisaruksesi kanssa erilaiset näkemykset siltä osin, että hän ei ole kiinnostunut. Ja tämäkin on kauhean jopa yleistäkin, että voi olla näin sisarusten välillä. Toinen ei välttämättä olekaan kiinnostunut, ja sitäkin on tärkeää kunnioittaa. Mutta sitten se on ollut hienoa, että olet päässyt muiden samaa kokeneiden kanssa tätä käsittelemään.

Lida [00:25:51]: Joo, kyllä se on ollut ihan superarvokasta.

Jenni Huhtala [00:25:59]: Mitä tämmöisessä vertaiskeskustelussa tapahtuu? Jos joku ei ole koskaan ollut tämmöisessä tapaamisessa tai kohtaamisessa mukana, niin mitä semmoisessa jotenkin voi tapahtua? Mitä te sanoisitte jollekin, joka pohtii, että uskaltaisikohan sellaiseen keskusteluun mennä mukaan?

Lida [00:26:25]: Ehkä semmoinen luottamuksellisuus. Kukaan ei nyt mene minnekään huutelemaan, että no niin, että nyt Emma sanoi tuommoista ja tuommoista. Ne kaikki pysyvät siellä meidän ryhmässä. Ja se on ainakin itselleni ollut tosi, että heti alusta alkaen on uskaltanut tuoda niitä ajatuksia ja tunteita ja ihan siis kaikkia puolia esille siellä itsestään. Minua ainakaan ei ole pelottanut missään vaiheessa, että kukaan tuomitsisi minua tai mitään. Vaikka ihan tuntemattomia ihmisiä kaikki, niin on ollut silti tosi turvallinen ja hyväksyty olo siellä ryhmässä.

Emma [00:27:13]: Meillä on ollut Helminauhassa vähän vapaamuotoisempia vertaistapahtumia tai vertaistapaamisia ja sitten meillä on ollut ammatillisesti ohjattu vertaisryhmä. Molemmat ovat olleet matalan kynnyksen tapahtumia ja niihin saa tuoda sen verran, mitä itse haluaa jakaa. Jotkut haluaa jakaa vähän enemmän, jotkut haluaa jakaa vähemmän, mutta meitä kaikkia yhdistää se, että on se lahjasolualkuisuus taustalla.

Jenni Huhtala [00:27:45]: Kyllä, ja juuri tuo on ensisijaisen tärkeää, että ne keskustelut ovat luottamuksellisia, juuri niin kuin lida sanoit, ja se luo sille semmoisen turvallisen paikan olla omana itsenään mutta tuoda myös ne kaikki tuntemukset ja tulla myös keskeneräisten pohdintojen kanssa, että minä en ole ihan varma, mitä minä tästä ajattelen tai minulla saattaa tämä ajatus vielä muuttuakin ja näin, mutta sekin on sallittua. Siellä ei tarvitse olla valmis tämän asian kanssa. Siellä nähdään se, että tämän hyväksyminen ja sen tiedon omaksuminen on prosessi, joka elää. Minäkin muistan, että meidänkin ryhmän aikana saattoi tapahtua sellaista just, että jonkun asian kanssa ajatteleekin siinä loppuvaiheessa eri tavalla kuin alussa. Saattaa joko tulla levollisempi olo niistä asioista, tai sitten ne lähtevätkin herättämään uudenlaisia, vaikka haastaviakin tunteita.

Emma [00:28:58]: Kyllä. Vertaisryhmissä olemme pystyneet jakamaan myös paljon tietoa. Mitä me itse tiedämme ja olemme oppineet tietämään omien käsittelyprosessien aikana. Tietää vaikka, millaisia lainsäädäntöä ja käytänteitä on silloin ollut ja mitä tapoja on selvittää lahjoittajia ja sisaruksia, jos haluaa tietää. On ollut myös hienoa, jos joku on tullut ryhmään ja miettinyt, mistä aloittaisin lahjoittajan etsimisen, niin joku pystyy kertomaan, että hei, minä etsin tästä tai minulla löytyi täältä MyHeritage-testistä joku kaukainen sukulainen ja näin minä sen selvitin. Ja tavallaan myös se tieto siinä, että jos sinä tulet etkä tiedä mitä pitäisi tehdä tai mitä tuolloin on, miten näitä hoitoja on edes tehty, niin siellä monet tietävät jo valmiiksi. Siellä on paljon tunteiden vellomista, että pystyy tosiaan jakamaan, niin kuin lida sanoi, se vellominen oli hyvä sana.

lida [00:29:56]: Kuvaa hyvin.

Emma [00:29:57]: Kyllä. Tänäpä minua on ärsyttänyt tämä, ja sitten me olemme voineet jutella siitä. Tai sitten on tapahtunut jotain kivaa tähän teemaan liittyen ja on juteltu siitä. On se jotenkin vaan niin helppo olla, kun on ympärillä ihmisiä, jotka tosiaan kokevat ja käyvät läpi samoja asioita. Se on tosi hienoa ja kivaa. Olen nauttinut vertaistoiminnasta itse ihan älyttömän paljon. Se on antanut minulle tosi paljon tämän asian kanssa.

lida [00:30:27]: Ihan tuntuu, että on saanut uusia kavereita. On jotain, mikä yhdistää. Tuntuu, että olemme kaikki sattuneet olemaan henkisiä, niin on ollut tosi kiva, että ihan niin kuin uusia kavereita. Itse olen tykännyt tapaamisissa siitä, että on, no ei aina, mutta esimerkiksi ohjatuissa tapaamisissa oli aina joku teema mistä puhuttiin aina yhdellä tapaamisella. Tykkäsin myös siitä, että oli tietty teema mistä keskusteltiin. Mutta sitten kun on vapaita tapaamisia, onhan sekin kiva, että puhutaan siitä, mistä tekee mieli puhua. Sitten siellä voi myös vähän lisää fiilistellä ja velloa.

Emma [00:31:19]: Joo, kyllä. Siellä nousee aina sen mukaan niitä aiheita, mitä on sattunut tapahtumaan vertaistukeen osallistuville. Me olemme molemmat lidan kanssa olleet samaan aikaan siinä ammatillisesti ohjatussa vertaisryhmässä. Se oli kyllä myös tosi kivaa. Aina viestitellään nykyäänkin niiden ihmisten kanssa ketä siellä oli. Se on toisaalta myös kivaa, että me tunnemme toisiamme, ja jos tulee maailmalta joku uutinen tähän liittyen, niin me saamme kommentoida sitä asiaa yhdessä. Sekin on kivaa. Ja se on totta, että on jäänyt myös kavereita tästä toiminnasta.

Jenni Huhtala [00:31:55]: Niin, ja sitten voi kaikkinsa, mikä tähän aina liittyy, että ei ole yksin. Silloin alussa teillä molemmilla on ollut se kokemus, että olenko ainut lahjasoluilla alkunsa saanut tässä maailmassa ja olenko ainut, joka kokee näin tämän asian, niin on saanut huomata sen, että ei ole. Että niillä ne omat tunteet on normalisoituneet ja on tullut se ymmärrys siitä, että on paljon muitakin. Ja sehän on toki se vertaistuen paras osuus, mutta sitten myös tämmöinen, että jos tulee joku lahjasoluhoidoihin liittyvä uutinen maailmalta, niin ei jää myöskään siihen liittyvien pohdintojen kanssa yksin vaan voi muiden kanssa sitä siinä vaikka velloa niin sanotusti. Mutta siis ymmärränkö oikein, että te kannustatte muitakin, jos tätä jaksoa kuuntelee joku lahjasoluilla alkunsa saanut ja pohtii, että pitäisikö jollain lailla vertaisten pariin hakeutua, niin kannustatteko tähän?

Emma [00:33:04]: Kyllä kannustamme...

Iida [00:33:07]: Kyllä ehdottomasti.

Emma [00:33:08]: ...molemmat, että kyllä huomaan, ja just mitä ollaan tässäkin puhuttu ja ollaan puhuttu aiemminkin, että kuinka paljon me olemme saaneet siitä irti, itse ainakin henkilökohtaisesti. Kyllä on helppo myös, että on ihmisiä. Lahjasoluteemoihin liittyvät tunteet saattavat nousta yhtäkkiä. Minulla tulee välillä, että yhtäkkiä sitä ajattelee jotenkin enemmän ja tulee vähän huonompi mieli ehkä siitä tai joku asia pyörii. Sitten voi mennä sinne tapaamiseen tai laittaa näille tyypille viestiä, että tiedättekö sen tunteen, kun ärsyttää asia X tai harmittaa asia X. Jotenkin se on niin eri asia jakaa asioita niiden ihmisten kanssa, jotka ymmärtää. Ja sitten se on ihan parasta, kun joku sanoo, että jep, sama, että ymmärrän. Ehdottomasti suosittelen mukaan lähtemistä.

Iida [00:33:58]: Kyllä.

Jenni Huhtala [00:34:00]: Iida oli samoilla mielteillä. Voi tarkistuttaa ikään kuin muilla, että tämä tunne on ok. Ehkä on jotenkin helpompi, levollisempi olla myös sen tunteen kanssa silloin, kun sen on muille jakanut. Eikä siinä ole semmoista ajatustakaan, että muiden tarvitsisi mitenkään ratkaista sitä tunnetta vaan se jo ihan riittää, että no, mulla on itse asiassa tuota samaa.

Emma [00:34:25]: Hei, tuo on niin hyvä pointti, että ei tarvi muiden ratkoa niitä asioita vaan se, että saat sanoa ne ääneen jollekin, joka ymmärtää, niin sehän helpottaa sydämen painolastia jo aika paljon.

Iida [00:34:38]: Kyllä, joku jo huomaa sen sinun tunteesi, kuulee sinua, niin se on jo ihan supertärkeää.

Jenni Huhtala [00:34:47]: Ja sitten tietysti se mitä taisitte jo sanoakin, ettei tarvitse selittää sitä, että mistä näissä hoidoissa on kyse ja mitä niissä tapahtuu ja muuta. Että siitä olette jo kaikki samalla kartalla ja siinä mielessäkin ymmärrätte toisianne puolesta sanasta tavallaan.

Emma [00:35:07]: Kyllä. Ja jos joku ei ymmärrä vielä niitä termejä tai ei ole tuttua, niin sitten jaetaan ja neuvotaan mitä osataan. Tietojen ja tunteiden jakamista.

Iida [00:35:18]: Kyllä.

Jenni Huhtala [00:35:20]: Ja se juuri, että ei jäisi yksin pohtimaan niitä asioita. Se olisi hyvin tärkeää. Tuossa alussa puhuttiin jo siitä, että te molemmat olette saaneet aikuisena tämän tiedon tästä lahjasolutaustasta, siitä, että olette saaneet alkunne lahjasoluhoidoilla. Mitä te haluatte sanoa sellaiselle vanhemmalle, joka ei nyt sitten ole vielä kertonut esimerkiksi teini-ikäiselle tai aikuiselle lapselleen tästä, että hän on saanut alkunsa lahjasoluhoidojen avulla?

Emma [00:35:57]: Minun mottoni tähän on, että parempi myöhään kuin vielä myöhempään. Koskaan ei ole liian myöhäistä kertoa. Ja se tieto on ihan hirveän tärkeä sille henkilölle itselleen. Olen itse myös sitä mieltä, että se tieto kuuluu itselle. Ihmisellä on oikeus saada tietää omasta taustastaan. Ja vaikka mekin olemme tässä Idan kanssa kertoneet, että mitä negatiivisia tunteita se on aiheuttanut aluksi ja tiedämme, että myös muilla vertaisilla on sama, että kun sen saa aikuisiällä tai myöhään tietää, niin se herättää suuria tunteita, negatiivisia tunteita, mutta ne laantuvat siitä. Kyllä me kaikki olemme onnellisia siitä, että olemme saaneet tietää. Ja kyllä minunkin välini vanhempiini ovat hyvät vaikka se silloin satutti, mutta me olemme puhuneet asiasta. Kyllä minun ohjeeni ja neuvoni on, että kertokaa lapsillenne ja olkaa valmiita keskustelemaan niiden lasten kanssa, mitä kysymyksiä heillä herää. Kyllä se tieto on aina parempi kuin elää ilman sitä tietoa, että sitä salataan.

lida [00:37:14]: Kyllä avoimuus aina kannattaa. Olen Emman kanssa ihan samaa mieltä. Minulle tuli semmoinen vertaus mieleen, että vähän niin kuin pikkulapsen kanssa kun on karkkikaupassa ja se mankuu, että nyt sitä karkkia ja sitten kun sitä kielletään, niin lapsi saattaa sitä vähän suutahtaa tai tulee paha mieli, mutta se on kumminkin sen lapsen parhaaksi. Sama tässäkin, että vaikka se, että kun kertoo, se voi aluksi aiheuttaa negatiivisia tunteita. Se voi vaihdella. Mutta kyllä se on parempi kumminkin sille ihmiselle tietää oma tausta. Ainakin itse ymmärrän itseäni paljon paremmin ja asioihin tuli selkeyttä, kun sain tietää asiasta. Olen hyvin onnellinen siitä, että minulle kerrottiin siitä. Olisi ollut ihan kamalaa joskus 80-vuotiaana kuullakin, tekee jonkun sukuselvityksen ja sitten täällä onkin tällainen salaisuus, mitä ei ole kerrottu koskaan. Parempi myöhään kuin ei ikinä.

Emma [00:38:31]: Ja tosiaan tämä, että minä ja lida olemme molemmat saaneet tietää siten, että vanhempamme ovat kertoneet meille, mutta monet saavat tietää vahingossa. Nämä DNA-testit ovat sellaisia, että niitä tehdään huvikseen, että kun se selvittää myös etnisyyden, niin aika monilla tulee sitten shokkina, että siellä onkin sitten sisaruksia tai joku vanhempi näkyy siellä. Myös siksi minusta on ihanaa, että vanhemmat ehtivät kertoa minulle ensin ennen kuin huvikseni teen testin ja saan ihan shokkina tietää. Tai joku muu lipsauttaa tai muuta kautta selviää oma tausta. On parempi, että vanhempi itse kertoo asian.

lida [00:39:09]: Perusluottamus saattaa särkyä vielä enemmän, jos se selviääkin jotain muuta reittiä, eikä se vanhempi itse kerro.

Emma [00:39:19]: Kyllä. Eihän silloin kun minua ja lidaa on tehty silloin aikanaan, eihän kukaan osannut arvatakaan, että vuonna 2023 voit tilata netistä DNA-testin, joka paljastaa tällaisia asioita. Mutta ne ovat tosi yleisiä nykyään.

Jenni Huhtala [00:39:33]: Kyllä. Ja juuri tästä samasta aiheesta puhuttiin aiemmin tässä podcastissa Terapiatalo Tunnetilan psykoterapeuttien kanssa. He kannustivat ehdottomasti tähän samaan, että aina parempi, että se tieto tulee vanhemmalta. Ja silloin vanhempi voi myös varmistaa sen, että mitä kysymyksiä herää, mitä tunteita herää. Eikö niin, että tekin kannustatte sitten vanhempaa olemaan lasta varten niiden kysymysten kanssa ja ottamaan ne tunteet vastaan ja ymmärtämään senkin, että tämän käsittely vaatii vähän aikaa. Voi alkuun tulla monenlaistakin reaktiota ja ne tunteet voivat vähän muuttua ja elää, kun tietoa pikkuhiljaa saa lisää ja ymmärrystä tätä teemaa kohtaan. Mutta tavallaan ymmärrystä ja aikaa sen tiedon omaksumiselle ja niiden tunteiden käsittelylle ja sen, että hyväksyy ne kaikenlaiset tunteet, mitä tämä sitten saattaa herättää.

Emma [00:40:38]: Kyllä. Ja Helminauhan sivu on myös semmoinen, että sitä minä myös lueskelin silloin, kun sain itse tietää. Ja nyt kun siellä on vielä enemmän tietoa näistä vertaisryhmistä, niin se kannattaa myös, jos joku siellä kertoo nyt lapselle, niin myös vinkata Helminauhan toiminnasta, niin hän pystyy myös itse sitä kautta etsimään vertaistukea ja saamaan sitä.

Jenni Huhtala [00:40:59]: Eli siinä tilanteessa kaipaa lisätietoa ihan siitä, että mitä nämä hoidot ovat, mitä nämä minun kohdalla tarkoittavat, mitä niissä on tapahtunut ja mitä tämä geenitieto on, mistä voin saada tietoa lisää, mutta sitten kaipaa myös tukea siinä tilanteessa, sitä, että vanhemmat ovat käytettävissä eivätkä tässä kohtaa ajattele, että okei, nyt on kerrottu, nyt tästä ei enää tarvitse puhua, vaan varmasti se keskustelu jatkuu myös myöhemmin.

Emma [00:41:33]: Kyllä, ja siinä ehkä tarvitsee käsittelyyn hieman aikaa. Minulla oli eka päivä vähän semmoinen, ettei oikein pysty puhumaan siitä vielä vanhempien kanssa. Mutta kun tunteet laantuivat ja ajatukset jäsentyivät, olen paljonkin jutellut vanhempieni kanssa, että mitä tämä tarkoittaa jamiä teille on kerrottu, vaikka lahjoittajasta. Kyllä niitä kysymyksiä alkaa tulla kun vähän saa sitä tunnekuohua rauhoittumaan. Aika auttaa siihenkin.

lida [00:42:02]: Joo, sama. Kyllä, samaa mieltä.

Jenni Huhtala [00:42:07]: Varmaan se jollain lailla vähän selkiytyy omassakin mielessä, että mitä kaikkea tähän liittyy ja mistä minä ensimmäisenä ottaisin tässä vähän kiinni ja mitä tämä minulle tarkoittaa, koska niistä erityisesti se koskettaa teitä lahjasoluilla alkunsa saaneita, koska teihin se geeniperimä on siirtynyt. Ja totta kai siinä on se vanhemmankin tarina ja se lapsitoive taustalla ja se, että he ovat niihin hoitoihin lähteneet. No niin, Emma ja lida, me olemme nyt tosiaan tänään keskustelleet siitä teidän kanssanne, että miltä tuntuu saada aikuisena tietää, että on saanut alkunsa lahjasoluhoitojen avulla ja miten te olette sitä sitten käsitelleet vertaisten kanssa ja miksi teistä on ollut tärkeää päästä vertaisten kanssa vellomaan kaikissa niissä tunteissa, mitä tämä mahtaa herättää. Onko vielä jotain, mitä haluatte sanoa kuulijoille?

lida [00:43:11]: Tulkaa mukaan. Meillä on mukavaa.

Emma [00:43:15]: Olkaa avoimia ja jos Helminauhan toiminta koskettaa teitä henkilökohtaisesti, niin lähtekää ehdottomasti mukaan.

lida [00:43:28]: Vielä ehkä tuli semmoinen mieleen, että me olemme uniikkeja. Ei kaikilla ole tämmöistä backstorya kerrottavana. Meillä on tämmöinen oma group. Me olemme tiimi.

Emma [00:43:47]: Se on totta. Sitä me olemme puhuneet, että se on hyvä jäänrikkoja, fun fact itsestä. Kyllä me suhtaudutaan, ainakin keiden kanssa me olemme lidan kanssa jutelleet, siihen myös positiivisena voimavarana. Tämä on tämmöinen minun tarinani ja osa minua. Jotenkin myös se, joka tekee minusta minut, nyt kun minulla on se tieto.

Jenni Huhtala [00:44:15]: Todella hyvä lisäys, että tämä on uniikki, erityinen voimavara. Todella paljon kiitoksia tästä keskustelusta, Emma ja lida. Kiitos, että kuuntelit tätä Helminauha-podcastia. Tämä on osa Helminauha-hankkeen toimintaa, ja mekin toivomme, että ette jää kukaan yksin tämän asian kanssa. Tätä jaksoa saa lämpimästi suositella kaikille, joita aihe koskettaa tai kiinnostaa. Kiitos, Emma ja lida.

Emma [00:44:50]: Kiitos.

lida [00:44:52]: Kiitos.

[äänite päättyy]